

På forbrugerministrenes møde i september 2004 vedtog ministrene et samarbejdsprogram på forbrugerområdet 2005-2010. Samarbejdsprogrammet fastslår, at det nordiske samarbejde skal bygge på princippet om »nordisk nytte«, dvs. kun omfatte områder, hvor der kan opnås en nordisk merværdi. De nordiske forbrugerministre vil øge forbrugernes reelle valgmuligheder ved at fremme Norden som et marked uden grænser, – et nordisk marked, som kan danne forbillede i det europæiske arbejde med det indre marked. Fra og med 2005 skal det nordiske samarbejde på forbrugerområdet fokusere på to overordnede mål: 1) En høj forbrugerbeskyttelse i Norden og det øvrige Europa samt 2) Forbedring af forbrugernes frie valg og beslutningsgrundlag.

På mødet drøftede forbrugerministrene endvidere, hvordan der kan skabes en model for forbrugertilfredshed, der vil kunne pege på, hvilke forbrugerpolitiske tiltag der i sidste ende er afgørende for forbrugerne, og samtidig sammenligne de enkelte forbrugerforhold på tværs af brancher, lande og over tid.

Ministrene diskuterede også erfaringer om forbrugerproblemerne ved utilsigtet downloading på Internettet, kommercielt pres på børn og unge, forbrugerindflydelse på standardisering samt vedtog en fælles nordisk deklARATION om at fremme forudsætningerne for en øget E-handel mellem de nordiske lande med henblik øget vækst og velfærd.

De nordiske forbrugerministre afholdt endvidere et fællesmøde med de baltiske ministre og vedtog en deklARATION om fremtidigt samarbejde.

Miljø

I 2004 er der udarbejdet et nyt miljøhandlingsprogram for det nordiske samarbejde for perioden 2005-2008. Implementeringen af programmet påbegyndes således under det danske formandskab i 2005. Programmet fokuserer på følgende temaområder: Miljø og sundhed, havet, natur, kulturmiljø og friluftsliv samt bæredygtig forbrug og produktion. Klima indgår som en integreret del af temaerne.

Hvert hovedtema er opdelt i nogle deltemaer. For miljø og sundheds vedkommende er det kemikalier, luftkvalitet, folkesundhed samt en miljø og sundhedsorienteret strategi for den nordiske miljøindsats i Arktis. Deltemaerne under havet er miljøfarlige stoffer, eutrofiering, økosystembaseret forvaltning samt klimaændringer-

nes påvirkning af havmiljøet. For natur, kulturmiljø og friluftslivs vedkommende er deltemaerne landskab og kulturmiljø, biologisk mangfoldighed, friluftsliv og allemandsret, genetiske ressourcer, genmodificerede organismer (GMO'er) og klimaændringerne påvirkning af kulturmiljø. Bæredygtig forbrug og produktion har deltemaerne renere produkter og affald, grønne markeder og offentlige indkøb, miljøøkonomi og reducere af udslip af klimagasser.

Den nordiske strategi for bæredygtig udvikling er også blevet revideret i 2004 og træder i kraft under det danske formandskab. Strategien spiller fint sammen med både det nordiske samarbejde og formandskabsprogrammet. Hertil kommer, at det nordiske indikatorsæt, der er udviklet i forbindelse med den nordiske strategi for bæredygtig udvikling, skal opdateres under det danske formandskab.

SKOVBRUGSSAMARBEJDET

De nordiske lande har styrket og udviklet samarbejdet og arbejdsfordelingen inden for skovforskningen. Samnordisk Skovforskning har i 2004 taget initiativ til at igangsætte konceptet Centre of Advanced Research (CAR). Det er et netværk for op til fem områder inden for skovforskningen, hvor hvert af landene har særlig spidskompetence, og hvor de andre lande kan bidrage. Danmark vil her have fokus på forskning og udvikling i forbindelse med bynær skov. På mødet i Samnordisk Skovforskning i maj 2004 blev det besluttet at afsætte 1,5 mio. NOK årligt fra 2005 til ansøgninger til CAR. Under det danske formandskab vil Danmark arbejde videre med at styrke dette meget roste initiativ.

Danmark har sammen med de øvrige nordiske lande arbejdet aktivt for at modvirke handel med ulovligt fældet træ. Det er kommet til udtryk ved ministerdeklARATIONEN om skov fra Kalmar 2003 og et efterfølgende studie om omfanget af ulovligt fældet træ i de Baltiske lande under Baltic 21-processen. Også i EU-regi arbejdes der på sagen gennem handlingsplanen om retshåndhævelse, god forvaltningspraksis og handel på skovbrugsområdet (FLEGT). Arbejdet understøttes også bilateralt med et dansk-russisk projekt om verifikation af lovligt tømmer

Da de nordiske ministre for fiskeri, jord- og skovbrug og levnedsmidler mødtes i Akureyri drøftedes bl.a. det multifunktionelle skovbrug og de fremtidige muligheder.